

Forebyggelse af vold og trusler

Ulykkesanalyseværktøj

F O A - F A G O G A R B E J D E

Vejledning

FOA har udarbejdet dette værktøj til analyse af arbejdsulykker samt nærved-ulykker. Værktøjet er særligt udarbejdet til badeassistenter og idrætsassistenter, med fokus på vold og trusler.

Hvorfor netop dette værktøj?

Alle arbejdsulykker bør undersøges med fokus på, hvorfor ulykken skete. Viden fra undersøgelsen kan I bruge til at handle målrettet, så ulykken ikke gentager sig.

Dette værktøj er lavet særligt til netop din branche. Derfor er værktøjet nemt at bruge og giver konkrete ideer til, hvad der kan være skyld i ulykken.

Hvem skal bruge værktøjet?

Værktøjet er primært lavet til arbejdsmiljøgruppen, men andre, som har interesse i ulykkesforebyggelse, kan også anvende værktøjet. Skadelidte og eventuelle vidner bør inddrages i undersøgelsen.

Hvornår skal værktøjet bruges?

Helst så hurtigt så muligt efter ulykken. Dog bør skadelidte ikke deltage, hvis han/hun er i chok. Vent da med at inddrage skadelidte.

Hvordan skal værktøjet bruges?

1. Checkliste med mulige årsager

Afkryds de årsager, som I mener, er medvirkende til eller skyld i ulykken (side 3).

2. Ulykkestre

Beskriv kort ulykken og skadevolder. Skriv de afkrydsede årsager ind i skemaet på side 4-5. Spørg ”hvorfor” for hver årsag, I har skrevet ind i skemaet. Skriv jeres svar med stikord i boblerne. Spørg hvorfor igen, til det ikke længere giver mening.

3. Handlingsplan i APV

Diskuter handlemuligheder og beslut hvilke handlinger, I vil iværksætte. Skriv dem ind i skemaet på side 6 eller i jeres APV. Anfør deadline og ansvarlig, samt hvornår I følger op på, om handlingerne har virket.

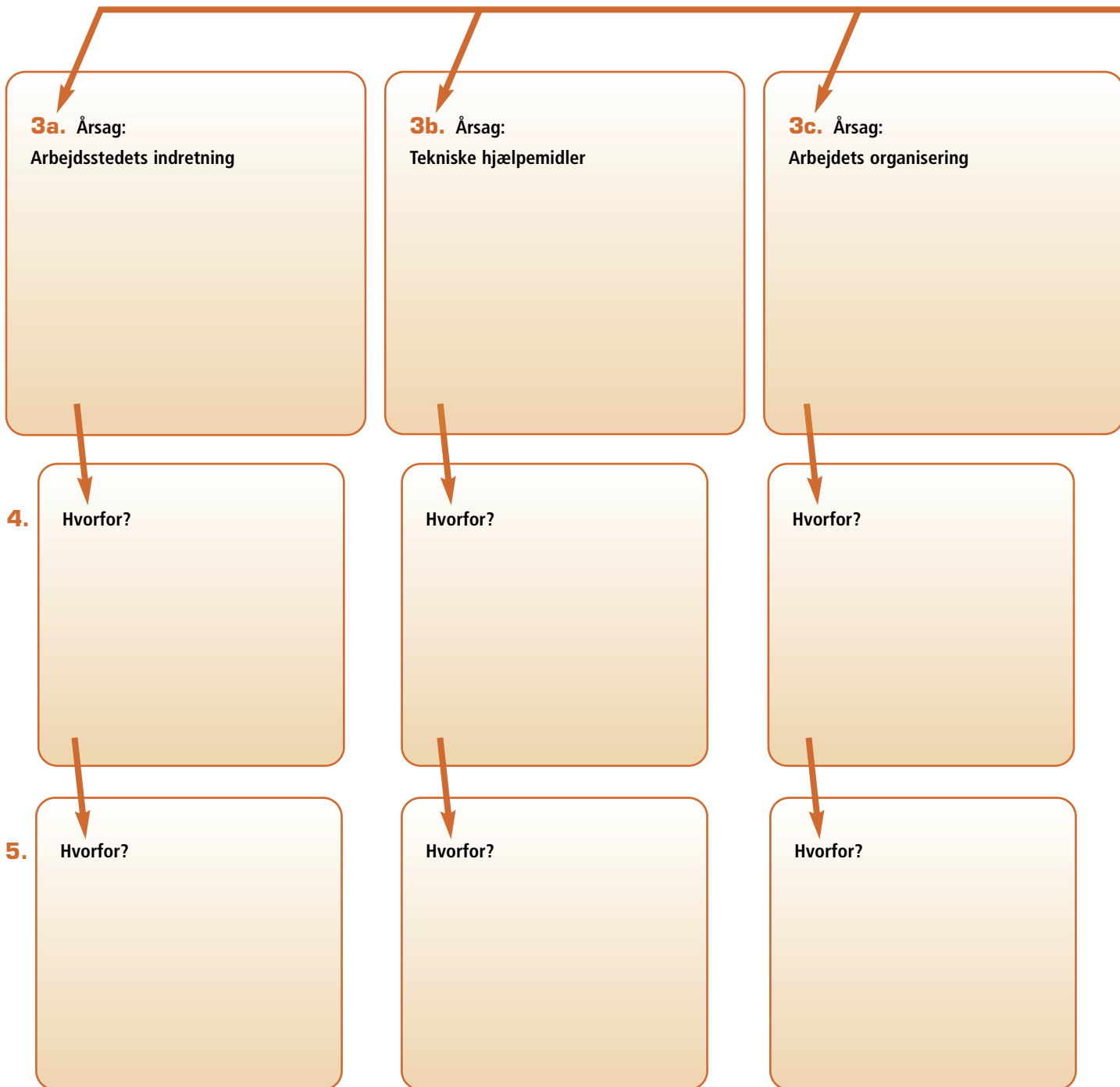
1. Checkliste med mulige årsager.

Kryds de årsager af, I mener, har været medvirkende.

Årsager	Valgmuligheder
A. Arbejdsstedets indretning	☐ Flugtvej manglede/var blokeret ☐ Gulvene var glatte ☐ Belysningen var dårlig ☐ Ulykken skete på en lang smal gang, hvor det var svært at komme forbi hinanden ☐ Ulykken skete på utrygt udeområde ☐ Andet
B. Tekniske hjælpemidler og tilkald af hjælp	☐ Alarmsystem/tilkaldesystem virkede ikke efter hensigten ☐ Kommunikationen med modtager af alarmopkald svigtede ☐ Hjælp fra politiet var utilstrækkelig, herunder at politiet kom "for sent" ☐ Andet
C. Arbejdets organisering	☐ Der manglede procedurer og retningslinjer for arbejdets udførelse, herunder hvad assistenter skal gøre i en konfliktsituation ☐ Der var tidspres/ikke tilstrækkelig tid til at udføre opgaven ☐ Der manglede hjælp og støtte, fx fra pædagog, klubmedarbejder, lærer, vagt og træner ☐ Kommunikationen med andre svigtede ☐ Assistenten foretog flere funktioner samtidig ☐ Assistenten var træt pga. manglende pauser og/eller travlhed ☐ Assistenten arbejdede alene ☐ Planlægningen af arbejdet var uhensigtsmæssig, idet ... ☐ Andet
D. Adfærd	☐ Assistenten foretog uhensigtsmæssige handlinger ☐ Assistenten kommunikerede uhensigtsmæssigt med borger ☐ Assistenten overså risikoen/faren ☐ Assistenten anvendte ikke alarmer/tilkaldesystem ☐ Assistenten havde mistet eller manglede overblik over arbejdssituationen ☐ Andet
E. Instruktion, koordinering, information, uddannelse	☐ Mangelfuld instruktion i den konkrete opgave, herunder forventninger ☐ Mangelfuld instruktion i, hvordan man undgår vold, herunder konflikthåndtering ☐ Manglende/uklare regler for acceptabel adfærd ☐ Manglende konsekvenser ved overtrædelse af reglerne ☐ Uens forvaltning af reglerne blandt assistenterne og lærere, pædagoger, trænere m.fl. ☐ Manglede viden om bruger/brugergrupper, som har truende/aggressiv adfærd, herunder om gruppernes brug af sprog og "slang-udtryk" ☐ Manglende aftaler om hjælp med fx pædagog, klubmedarbejder, lærer, vagt, træner og opsøgende medarbejder ☐ Utilstrækkelig erfaring/oplæring/viden/uddannelse i øvrigt ☐ Utilstrækkelige muligheder for at tale face-to-face med kolleger og ledelse ☐ Utilstrækkelig faglig kontakt med kolleger og ledelse ☐ Andet
F. Arbejdets indhold	☐ Stillede krav til bruger ☐ Gav afslag til eller afviste bruger ☐ Satte grænser for bruger ☐ Andet

2. Ulykkestræ

1. Beskriv skaden kort.
2. Beskriv skadevolder kort.
3. Overfør de årsager, I krydsede af ovenfor på checklisten til skemaet.
4. Spørg hvorfor: Drøft de bagvedliggende årsager og skriv dem ind i første række.
5. Bliv ved med at spørge hvorfor, til det ikke længere giver mening.

1. Skade

2. Skadevolder

3d. Årsag:
Adfærd

3e. Årsag:
Instruktion, koordinering,
information, uddannelse

3f. Årsag:
Arbejdets indhold

Hvorfor?

Hvorfor?

Hvorfor?

Hvorfor?

Hvorfor?

Hvorfor?

3. Handlingsplan i APV

Lav en handlingsplan og overfør den efterfølgende til jeres APV. I kan bruge dette skema, eller I kan skrive direkte ind i jeres APV-handlingsplan på arbejdspladsen.

Skema til handleplan og opfølgning:

Emne, der skal gøres noget ved: (overskrift)

Hvad er formålet? (fx forebygge vold og trusler)

Hvem deltager?

Delopgaver:

Hvad gør vi?

Hvornår gør vi det?

Hvem har hovedansvaret?

Hvad gør vi?	Hvornår gør vi det?	Hvem har hovedansvaret?

Hvornår skal vi lave evaluering og opfølgning? (fx på møde i måned/år)

Hvem har ansvar for, at vi evaluerer og følger op?

Ansvarer indebærer: (fx indsamling af viden om, hvad der er gjort, hvad der har virket, og hvad der kan gøres om/bedre)

Noter:

FOA
FAGOGARBEIDE
Stauings Plads 1-3
1790 København V

Tlf.: 46 97 26 26
www.foa.dk

Politisk ansvarlig: Inger Bolwinkel
Redaktion: Arbejdsmiljøkonsulent Nina Hedegaard
Layout: GraFOA Maja Honoré
Tryk: FOAs Trykkeri og Pjec1heden, marts 2012